

Інформаційна довідка

ВАТ «Радикал» не функціонує як виробниче підприємство та знаходиться у процесі санації. Зупинення виробництва проведено з порушенням вимог природоохоронного законодавства, без відповідних регламентних робіт та виводу потужностей з експлуатації, в результаті чого залишки хімічних речовин не було вивезено з підприємства, що створило складну екологічну ситуацію та загрозу здоров'ю мешканцям міста Києва.

У березні 1999 року стан справ на ВАТ «Радикал» розглядався на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці під головуванням Марчука Є.К., де було прийнято рішення про звернення до Генеральної прокуратури України щодо створення тимчасової слідчої комісії. За результатами перевірки прокуратурою міста Києва у лютому 1998 року щодо колишнього керівництва підприємства порушено кримінальну справу за фактом шахрайства за ознаками складу злочину, передбаченого частиною другою статті 143 Кримінального кодексу України.

Наприкінці лютого 2000 року АЕК «Київенерго» звернулася до суду із заявою про визнання боржника, ВАТ «Радикал», банкрутом, оскільки останній неспроможний сплатити борг за надані послуги у сумі 1 222 670,0 грн.

У серпні 2000 року постановою Арбітражного суду м. Києва ВАТ «Радикал» визнано банкрутом та щодо нього відкрито ліквідаційну процедуру, а ухвалою цього суду від 01.02.2002 у справі № 24/142-6, відповідно до статті 43 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», визнано банкрутом ВАТ «Радикал», як особливо небезпечного підприємства хімічної промисловості та призначено керуючого санацією.

Згідно з планом санації здійснено такі заходи:

вивезено на зберігання до УкрДО «Радон» 54 одиниці джерел іонізуючого випромінювання;

вивезено 127005,32 кг ртуті металевої, 96 тонн ртуттєвмісних шламів та понад тисячу тонн забрудненого ртуттю обладнання і хімічних речовин різного класу небезпеки;

проведено роботи з демонтажу обладнання, яке контактувало із ртуттю та відправлено на термічну демеркуризацію на ТОВ «Микитртуть» електролізерів 82 од., розкладачів 78 од., графітових насадок до розкладачів 78 комплектів;

демонтовано та відправлено на ТОВ «Микитртуть» на демеркуризацію 141 тону металоконструкцій та обладнання (рештки трубопроводів тощо), які безпосередньо контактували з ртуттю металевою;

проведено роботи з нейтралізації 153 тонн соляної кислоти, 27,2 тонн сірчаної кислоти та 42 тонни олеуму, забруднених хлорорганічними сполуками;

зібрано 30 тонн хімічних речовин, які неможливо ідентифікувати, та направлено їх на знешкодження до ТОВ «ЕЛГА» м. Шостка (метод багатоконіурного піролізу з каталітичним доопаленням відведених газів);

знешкоджено 28 тонн вибухонебезпечних залишків бертолетової солі та близько 380 тонн зібраних та розфасованих відходів бертолетової солі;

відновлено та відремонтовано близько 3000 кв. м внутрішньозаводських шляхів підприємства;

замінено близько 1000 пог. м огорожі;

повністю демонтовано будівельні конструкції корпусу 101, який був у стадії руйнації;

отримано офіційну згоду ТОВ «Микитртуть» щодо переробки та захоронення забруднених ртуттю будівельних конструкцій та шламів;

проведено екологічну санацію 105 корпусів, будівель та споруд з прилеглою до них територією, розташованих на колишньому промайданчику ВАТ «Радикал».

Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) за рахунок бюджетних коштів забезпечив у 2013-2014 роках вивезення за межі України на знешкодження (утилізацію) 292,84 тонни хлорорганічних та неідентифікованих сполук з території ВАТ «Радикал».

З метою вирішення екологічних проблем ВАТ «Радикал» виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) протягом 2012-2015 років, за рахунок коштів міського бюджету Києва, виконав такі заходи:

розробив техніко-економічне обґрунтування (далі - ТЕО) демеркуризації промислового майданчика ВАТ «Радикал»;

вивіз за межі України та знешкодив 4,4 тонни небезпечних відходів хлорвмісних пестицидів;

здійснив відбір проб та хіміко-аналітичну оцінку рівня забруднення шарів ґрунту, ґрунтових вод, споруд, рослинності на промисловому майданчику ВАТ «Радикал» та території, яка до нього прилягає;

сконструював та виготовив спеціальне обладнання для завантаження відходів у транспортні засоби;

вивіз за межі України на знешкодження (утилізацію) 292,84 тонни хлорорганічних та неідентифікованих сполук.

У 2015 році з міського фонду охорони навколишнього природного середовища виділено кошти на здійснення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення близько 200 тонн залишків хлорорганічних відходів на території ВАТ «Радикал». Департамент промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), як головний розпорядник коштів, протягом 2015 року двічі оголошував конкурс на закупівлю послуг щодо здійснення зазначених заходів на території ВАТ «Радикал». Вперше жодної пропозиції від потенційних виконавців робіт не надійшло. Вдруге надійшла пропозиція тільки від одного потенційного виконавця. Але відповідно до абзацу шостого частини першої статті 30 Закону України «Про здійснення державних закупівель» замовник відміняє торги, якщо для участі в них подано менше двох пропозицій конкурсних торгів. Керуючись цією нормою, комітет з конкурсних торгів Департаменту промисловості та розвитку підприємництва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) прийняв рішення про відміну торгів на закупівлю зазначених послуг.

Слід зазначити, що ТОВ «Микитртуть» єдине в Україні спеціалізоване підприємство, що здійснює переробку ртуттєвмісних відходів, але його потужність становить лише 2,0 тис. тонн на рік і наразі воно перебуває в районні проведення ООС на окупованій території Донецької області України.

Проведення екологічної санації території ВАТ «Радикал» передбачалось за рахунок державних бюджетних коштів відповідно до Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки» від 08.06.2000 № 1809-III. Однак, передбачені загальнодержавною цільовою програмою кошти так і не виділялися, а тому не розпочато роботи із забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення ртуттєвмісних відходів з території ВАТ «Радикал».

Зважаючи на девальвацію гривні та ситуацію, що склалася з ТОВ «Микитртуть», Департамент промисловості та розвитку підприємництва ініціював включення до Переліку природоохоронних заходів у місті Києві, що фінансуватимуться

з Київського міського фонду охорони навколишнього природного середовища у 2016 році, фінансування робіт із здійснення актуалізації техніко-економічного обґрунтування. Однак, до розподілу коштів Київського міського фонду охорони навколишнього природного середовища для фінансування природоохоронних заходів у м. Києві на 2016 рік цей захід не увійшов.

В рамках виконання природоохоронних заходів у 2017 році питання щодо здійснення заходів з екологічної санації ВАТ «Радикал», а саме: коригування техніко-економічного обґрунтування та визначення нового можливого варіанту розв'язання проблеми, а також вивезення на знешкодження з території ВАТ «Радикал» небезпечних хлорорганічних відходів розглядається за рахунок коштів міського фонду охорони навколишнього природного середовища.

На даний час, державний нагляд (контроль) за додержанням вимог природоохоронного законодавства на території міста Києва та Київської області здійснює Державна екологічна інспекція Столичного округу, відповідно до Положення затвердженого наказом Державної екологічної інспекції України від 27.11.2018 № 259.

За інформацією, наданою Державною екологічною інспекцією Столичного округу (лист від 23.12.2019 № Ш-212/Д/7-25), заходи державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства з часу утворення міжрегіонального територіального органу Держекоінспекції не здійснювалися. Водночас, ВАТ «Радикал» включено до Плану здійснення заходів державного нагляду (контролю) Державної екологічної інспекції України на 2020 рік, затвердженого наказом Державної екологічної інспекції України від 28.11.2019 № 320, який буде проведено у період з 23 вересня по 06 жовтня 2020 року.

Т.в.о. Голови

Є. ФІРСОВ

